

Utlåtande

Remiss för att utreda förutsättningarna för placering av idrottshall i Visby nära Solbergaskolan

Forskning visar att strategisk placering av idrottshallar kan ha positiva effekter på både fysisk och psykisk hälsa i samhället. När idrottsanläggningar är nära skolor, kan de integreras i skolans verksamhet och uppmuntra elever att delta i sport och fysisk träning. Tillgång till idrottsanläggningar utanför skoltid främjar fysisk aktivitet, vilket är viktigt för att minska risken för kroniska sjukdomar som fetma, hjärtsjukdomar och typ 2-diabetes. Regelbunden fysisk aktivitet förbättrar också mental hälsa genom att minska stress och ångest. Idrottsanläggningar fungerar dessutom som mötesplatser och kan stärka sociala nätverk och gemenskap inom lokalsamhället. De kan också bidra till integration och jämlikhet genom att erbjuda alla grupper i samhället tillgång till sport och rekreation. För att uppnå detta bör man se över hur idrottshallen utformas, så att den kan användas för flera olika aktiviteter och därmed maximera nyttan och användningen.

Lokalisering och utformning bör göras utifrån ovan beskrivna värden. Valet av plats bör göras med ett långsiktigt perspektiv där bedömningen av vilken lokalisering som är mest lämplig för sitt ändamål möter behoven på lång sikt. Möjliga platser för fler idrottshallar kommer att bli svårare att hitta i framtiden. I våra centrala lägen, som båda föreslagna platser är, blir det viktigt att se över samutnyttjande av ytor för att skapa mångfunktionalitet och möta flera behov samtidigt. Det blir även viktigt att ta hänsyn till framtida behov av ytan för att säkerställa att viktiga allmänna intressen bibehålls och öka förutsättningarna för att komma fram med en ny plan.

Alternativ 1 – Ekorren 1: korsningen Solbergagatan och Skolportsgatan

Platsen ligger nära Solbergaskolan och idrottsanläggningar, vilket gör den lättillgänglig för elever på Solberga (delvis även Orionskolan och Alléskolan). En idrottshall på denna plats skulle komplettera befintliga idrottsanläggningar som Solbergabadet och Gutavallen och skapa ett centralt idrotts- och aktivitetscentrum i området. Detta kan öka aktiviteten och användningen av de närliggande områdena. Den specifika lokaliseringen bör ur ett barnperspektiv ses som särskilt gynnsam för Solbergaeleverna. Närheten till idrottshallen skulle underlätta schemaplanering för Solbergaskolan och öka sannolikheten för att fler barn deltar i idrottsundervisningen.

Det är också viktigt att överväga vilken framtida användning Solbergabadet kan ha och vilka behov detta medför. Diskussionerna om att omvandla Solbergabadet till ett ungunderhus bör inkluderas i beslutet och eventuell

utformning. Analyser av hur tillgängligheten till det nya badhuset, skolan och det eventuella ungekulturhuset påverkas blir avgörande.

Förlusten av parkeringsplatser vid en eventuell exploatering kan påverka parkeringssituationen i området, särskilt om det tillkommer fler användningar av området. Det är nödvändigt att se över hur trafiken ska fungera i och runt området för att säkerställa en trygg och tillgänglig trafikmiljö. Frågan om att samlokalisera parkering för flera verksamheter och behov är relevant och viktig på denna plats.

Lokaliseringen kan ses som en effektiv markanvändning om det är möjligt att samutnyttja platsen och möta flera behov samtidigt, exempelvis genom att kombinera parkeringshus och idrottshall (det kan finnas bättre exempel på samutnyttjande som vi inte känner till i dagsläget). Detta kan också minska behovet av ny markexploatering på andra ställen, något som bör vägas tungt då marktillgången i Visby är begränsad. Platsens centrala och synliga läge gör det viktigt att den nya byggnaden integreras väl i stadsbilden. Eftersom det inte finns någon garanterad byggrätt och platsen idag är prickbelagd, krävs en ny detaljplan. Närheten till Riksintresset för Visby innerstad och Visby världsarv kan komplicera processen, beroende på detaljplanens omfattning. Det finns risk att platsen bedöms bli överexploaterad, svårt att lösa parkering samt att det blir svårt att uppnå miljö kvalitetsnormer för luft och vatten. En eventuell planändring bör därför göras i samverkan med planerna för Öster centrum. Svårigheter att komma fram får dock inte ses som en anledning till att inte utveckla centrala Visby, då dess framtida attraktivitet är viktig för att stärka de centrala delarna av staden.

Omgivningen kräver en medveten gestaltning av hög kvalitet för att inte påverka stadsbilden negativt och stärka de stråk och rörelsemönster som uppstår. Närheten och relationen till Solbergabadet kräver ett helhetsgrepp i området. Utformningen av de offentliga rummen bör stärka platsens rörelse och användning, och det bör övervägas att utöka skolgårdsytan för att kompensera för den yta som förlorades när det nya badhuset byggdes. Här blir ett framtida samarbete med regionarkitekten viktigt för att samordna de projekt och planer för området för att skapa en väl gestaltad helhet.

Alternativ 2 – Artilleriet 1:38: delar av Sparkenparken

Området är omgivet av skolor som Orionskolan, Solbergaskolan och Alléskolan samt andra sportanläggningar som A7-hallen, skytteklubben och Läna Visby bollplan. Området används idag som bollplan och det finns långt gångna planer på att anlägga en aktivitetspark i de västra delarna. Planerna är att området ska utvecklas till ett område för aktivitet och rörelse. Platsen har goda förutsättningar för flera olika potentiella användare av idrottshallen och aktiviteter. Närheten till befintliga gator som Artillerigatan och Hanterverkargatan underlättar tillgängligheten för gång-, cykel- och biltrafik.

De tre utpekade områdena i Sparkenparken går emot riktlinjer i Grönplanen, som uppmanar att inte bygga bort grönområden för att säkra en bebyggd miljö som erbjuder rekreativa miljöer för invånarnas fysiska och psykiska hälsa, erbjuder habitat för växter och djur samt klarar ett förändrat klimat. Bedöms behovet av idrottshallen på grönytan överstiga värdet av ytan som exploateras,

ska skadelindringshierarkin användas för att minimera påverkan. Målet bör vara att andelen gröna rum i Visby inte ska minska för att hantera och anpassa staden till ett nytt klimat. Att säkerställa platser för aktivitet, rörelse och idrott är dock också viktigt, även i centrala delar av Visby.

Svaret på dess lämplighet att bebygga delar av ett grönområde ligger i hur det utformas och gestaltas. Förutsättningarna för projektet beror på dess omfattning och kravställningar. Det är viktigt att i ett sådant projekt ta med de rum som skapas runt byggnaden, se över hur dessa kan samutnyttjas med andra behov och få till en rörelse på platsen som stärker den. Närheten till grönskan ger goda förutsättningar att utforma området för att stärka utomhusaktiviteter och rekreation tillsammans med inomhushallen. Det finns möjligheter att göra området till ett lättillgängligt centralt idrotts- och rekreationsområde. I ett eventuellt framtida arbete bör man ta hänsyn till befintliga användningsområden och säkerställa att nybyggnation inte stör nuvarande aktiviteter. Ett helhetsgrepp för området blir viktigt. Väljer man att bygga en idrottshall i Sparkenparken behöver detta göras med stor respekt för befintliga kvaliteter. Exploateringen bör eftersträva att inga träd skadas och att de behålls samt att den planerade aktivitetsparken integreras i utformningen och att skadelindringshierarkin tillämpas.

Till dess nackdel är den sträcka som barnen kan behöva gå, vilket kan lägga till tid i planeringen av skolscheman samt risken att en del av barnen väljer att inte delta i idrottsundervisningen.

Bedömning

Efter att ha utvärderat de två föreslagna platserna för en ny idrottshall i Visby, framstår Artilleriet 1:38 i Sparkenparken som det bästa alternativet. Detta baseras huvudsakligen på svårigheterna med att genomföra projektet på Ekorren 1. Det är viktigt att framgent se till att beställningen och kravställningen inte bara ser till behovet av idrottshallen utan också skapar förutsättningar för att se över helheten och möta platsens förutsättningar och potential. Man bör arbeta med skadelindringshierarkin för att minimera skador samt kompensera för förlusten av grönska.

Sammanfattning av bedömningen:

Närhet och tillgänglighet: Området är omgivet av flera skolor och sportanläggningar, vilket gör platsen lättillgänglig för många potentiella användare. Närheten till befintliga gator underlättar tillgängligheten för gång-, cykel- och biltrafik.

Framtida utveckling: Planerna att utveckla området till en aktivitetspark skapar goda förutsättningar för att utforma området för att stärka utomhusaktiviteter och rekreation tillsammans med inomhushallen.

Miljöaspekter: Med rätt utformning och gestaltning kan projektet genomföras utan att påverka befintliga värden och passager inom området allt för mycket. Det är viktigt att ta hänsyn till befintliga användningsområden och säkerställa att nybyggnation inte stör nuvarande aktiviteter.

Samutnyttjande av ytor: Området har potential att samutnyttjas för flera olika aktiviteter, vilket kan skapa mångfunktionalitet och möta flera behov samtidigt samt bidra till trygghet på platsen.

Sociala och ekonomiska fördelar: En idrottshall i detta område kan öka aktiviteten och användningen av de närliggande områdena.

**Med vänlig hälsning,
Jessica Svännel, regionarkitekt**